

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE

DIREKTORAT ZA PRAVOSODJE

Župančičeva 3, 1000 Ljubljana

T: 01 369 52 68

F: 01 369 53 06

E: gp.mp@gov.si

www.mp.gov.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
Urad Vlade RS za komuniciranje
gp.ukom@gov.si

Številka: 010-140/2013/2

Datum: 25. 4. 2013

Zadeva: **Predlagam. vladi.si predlog 4394: Kaznovati avtorje diplomskih nalog - plagiatov**

Zveza: Vaš dopis št. 092-126/2013/1 z dne 15. 4. 2013

Spoštovani!

Z dopisom št. 092-126/2013/1 z dne 15. 4. 2013 ste nam posredovali predlog z naslednjo vsebino:

»Kazenski zakonik naj se dopolni s kaznivim dejanjem predložitve univerzitetne diplomske naloge, magistrske naloge ali doktorata, ki je plagiat in pridobitve naziva na taki podlagi. To kaznivo dejanje naj se preganja po uradni dolžnosti, šteje naj se za "ponarejanje listin" (=diplome), goljufijo in za krajo intelektualne lastnine.

Nujno je zaščititi renome visokošolskih ustanov in delo tistih, ki so svoje naloge pošteno izdelali in si prislužili naziv. Koristno bi bilo pa tudi zato, ker bi lažje očistili Državni zbor lažnih diplomantov, magistrstov in doktorjev. Za izboljšanje klime naj se v primeru utemeljenega suma plagiatorstva v univerzitetnem diplomskem delu, magistrski nalogi ali doktoratu funkcionarja, politika ali zaposlenega v javnem sektorju osebo nemudoma suspendira, ne da bi čakali na rezultat dolgotrajnega sodnega postopka.

Dosedanja praksa sankcioniranja ugotovitve, da so dela prepisana (beri:prekopirana), se je omejevala na to, da so kršitelju odvzeli naziv, ki so mu ga dali na podlagi plagiata. Odvzem naziva se pa ne more šteti za kazen, saj je odvzeto samo nepošteno pridobljeno. To očitno ne destimulira drugih, ki se poslužujejo goljufije s prepisovanjem.«

V nadaljevanju pojasnjujemo, zakaj na Ministrstvu za pravosodje menimo, da je sankcioniranje plagiatorstva ustrezno urejeno že v veljavnih predpisih in posledično dopolnitev Kazenskega zakonika (KZ-1) z novim kaznivim dejanjem ni potrebna.

V skladu s Slovarjem slovenskega knjižnega jezika je plagiat kar je prepisano, prevzeto od drugod in objavljeno, prikazano kot lastno, plagiator pa kdor prepiše, prevzame tuje delo in ga objavi, prikaže kot lastno.

Že Ustava Republike Slovenije (URS) v poglavju Človekove pravice in temeljne svoboščine, v 60. členu, določa, da je zagotovljeno varstvo avtorskih in drugih pravic, ki izvirajo iz umetniške, znanstvene, raziskovalne in izumiteljske dejavnosti. V skladu z Zakonom o avtorski in sorodnih pravicah (ZASP) je avtorsko delo individualna intelektualna stvaritev s področja književnosti, znanosti in umetnosti, ki je na kakršenkoli način izražena, če ni z zakonom določeno drugače. V skladu z ZASP je avtorska pravica enovita pravica na avtorskem delu, iz katere izvirajo izključna osebna upravičenja (moralne avtorske pravice), izključna premoženjska upravičenja (materialne avtorske pravice) in druga upravičenja avtorja (druge pravice avtorja).

V KZ-1 že obstajata kaznivi dejanji Kršitev moralnih avtorskih pravic (147. člen) in Kršitev materialnih avtorskih pravic (148. člen). V primeru prepisovanja oziroma neustreznega označevanja virov v diplomski, magistrski ali doktorski nalogi gre torej lahko tudi za storitev kaznivega dejanja kršitve moralnih avtorskih pravic po 147. členu KZ-1, kjer je določeno da se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do enega leta kdor s svojim imenom ali imenom koga drugega objavi, prikaže, izvede ali prenese tuje avtorsko delo ali njegov del ali dovoli to storiti.

Ker se pregon kaznivega dejanja po 147. členu KZ-1 začne na predlog, mora predlog za pregon podati oškodovanec, torej avtor, katerega moralna avtorska pravica je bila kršena. Menimo, da je začetek pregona kaznivega dejanja kršitve moralnih avtorskih pravic na predlog oškodovanca, glede na dejstvo da v skladu z ZASP moralne avtorske pravice varujejo avtorja glede njegovih duhovnih in osebnih vezi do dela, ustrezna rešitev.

V zvezi s posledicami ugotovitve plagijatorstva, morebitnega odvzema strokovnega oziroma znanstvenega naziva in morebitne kazenske obsodbe zaradi kršitve 147. člena KZ-1 na položaj funkcionarjev in javnih uslužbencev pa pojasnjujemo, da so v takem primeru posledice na njihov službeni položaj odvisne od zahtev, ki jih predpisi določajo za zasedbo določene funkcije ali delovnega mesta.

S spoštovanjem.

mag. Matija Vidmar
v. d. generalnega direktorja